

A DÉLVIDÉKI MAGYARSÁG EGYIK SZELLEMI KÖZPONTJA

Tóth József földbirtokos, a Magyar Országgyűlés képviselője Tóthfalu település alapítója. Idősebb Tóth József és Tukacs Erzsébet házasságából 1845. szeptember 25-én született Ó Kanizsán. 1874. október 19-én kötött házasságot a nemesi származású Wagner Máriával, Ó Kanizsán az Űri utca 13 szám alatti házban éltek. Egyetlen gyermeküket korán elvesztették. Földbirtokán, amely szinte teljes egészében a mai Tóthfalu területén volt, felépíttette nyári kúriáját 1888-ban, az épület eredeti állapotát megőrizve ma is áll, mint a plébánia régi épülete. A földbirtokos ideje nagy részét gondozott kerttel körülvett kúriáján töltötte.

A XX. század első évtizedében birtoka egy részét kiosztotta a születő község föld nélküli lakóinak. Hetvenkét családnak adományozott 300 négyszögöl nagyságú házhelyet. Ezeken a telkeken három év alatt épültek fel a vert földből és vályogból készült házak. Tóth József egyenes ági örökös nélkül maradt, vagyonát jótékonyági célokra hagyományozta. Az egyházközségnek 60 lánccal földet, a templomhoz hatalmas területet, továbbá a kántor és a harangozó javadalmául számottevő földterületeket, épületeket juttatott. Magyarkanizsa város főutcáján a templom javára két, a plébános javára egy nagy házat hagyott. Még a helyi tűzoltó egyesületnek és a nőegyletnek is adományozott egy-egy házat. Tóth József szeretett volna a birtokán egy meleg vizes

fürdőt építeni, de az akkori műszaki lehetőségek mellett ezt a tervét nem sikerült megvalósítania. 1914. június 21-én hunyt el Ó Kanizsán otthonában. A tóthfalusi templom alatt található családi kriptába helyezték örök nyugalomra. Ide temették 1915. augusztus 2-án elhunyt feleségét is. Közösséget építő szervező erejével, jótékonyágával alapított helység méltán viseli nevét, emlékeztetve kiemelkedő személyiségére.

Tóth József az 1901-ben felszentelt új tornyosi templom mintájára tervezte meg a falu templomát, az 1902 megkezdett építkezést 1909-ban fejezték be. A románstílusú templom hossza 34,75 méter, szélessége pedig 12,75 méter, magassága 11,50 méter, a torony magassága 44 méter. A toronyba egy 8 mázsás harangot húztak fel. A falu első plébánosa Szabó Dénes volt, akit 1929. október 6-án neveztek ki az egyházközség élére.

Almási Gábor, a neves szobrászművész önéletrajzában apja Tóthfaluba kerüléséről így ír. „Tóth József földbirtokos, aki jól ismerte öregapámat, mivel számos szekeret rendelt nála, felkereste őt, és azt mondta – Gáspár bácsi, kendnek van egy jóra való fia, a Gyurka.... Építenék én neki egy házat, és bele egy üzletet, be is rendezném áruval, ő

csak nősüljön meg, hozzon oda egy asszonyt, dolgozzanak a boltban és lássák el a környéket. – Úgy is lett. Apámnak jól ment a bolt. A városból kocsin hordta a portékát: a fűszert, a festékárut, kapát-kaszát, szóval mindent, ami kellett a népnek. A bolt valóságos aranybánya volt, de rengeteg munkát követelt.”